

A Hála Kérdőív magyar változatának (GQ-6-H) bemutatása és pszichometriai elemzése

MARTOS TAMÁS^{1*} – GARAY MAGDOLNA² – DÉSFALVI JUDIT³

¹Semmelweis Egyetem, Mentálhigiéné Intézet, Budapest

²Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Budapest

³Semmelweis Egyetem, Doktori Iskola, Budapest

(Beérkezett: 2014. május 31.; elfogadva: 2014. július 16.)

Elméleti háttér: A McCullough, Emmons és Tsang (2002) által megalkotott Hála Kérdőív (Gratitude Questionnaire, GQ-6) a vonás-hálával foglalkozó pozitív pszichológiai kutatások gyakran alkalmazott eszköze. *Cél:* A tanulmányban bemutatjuk a Hála Kérdőív magyar fordítását (GQ-6-H), az azzal szerzett eredményeket, valamint elemezzük pszichometriai jellemzőit. *Módszer:* Az elemzéshez összesen két keresztmetszeti adatfelvétel adatait használtuk fel (N = 577, férfi: 182, nő: 393). A GQ-6-H mellett szerepelt a kérdőívcsomagokban az Élettel való Elégedettség Skála, a Rosenberg Önértékelés Skála és az Élet Értelme Kérdőív magyar változatai is, valamint egy almintában rákérdeztünk a szubjektív egészségi állapotra és a szubjektív anyagi helyzetre is. *Eredmények:* A Hála Kérdőív konfirmatív faktorelemzés alapján egyértelműen egydimenziós eszköznek bizonyult, melynek jók a megbízhatósági mutatói (Cronbach-alfa 0,75 és 0,79 között), és elfogadható az időbeli stabilitása is. A szociodemográfiai változók közül a nem és az iskolai végzettség szignifikáns előrejelző változónak bizonyult: a nők a férfiakhoz képest (béta = 0,201; $p < 0,001$), valamint a középfokú és a felsőfokú végzettségűek az alacsonyabb képzésűekhez képest erősebb hálaérzésről számoltak be (béta = 0,304 és 0,415; $p < 0,01$). A vonás-hála továbbá pozitívan jelezte előre az élettel való elégedettséget (béta = 0,230; $p < 0,001$), függetlenül az élet értelmessége megélésének és az önértékelésnek a mértékétől. *Következtetések:* A bemutatott eredmények alapján a Hála Kérdőív magyar változata megbízható és érvényes mérőeszköz, amely jól alkalmazható a hálára való képesség diszpozíciójának mérésére.

Kulcsszavak: diszpozicionális hála, Hála Kérdőív, konfirmatív faktorelemzés, érvényesség, validitás

---

* Levelező szerző: dr. Martos Tamás, Semmelweis Egyetem, Mentálhigiéné Intézet, 1085 Budapest, Üllői út 26. E-mail: martos.tamas@public.semmelweis-univ.hu

1. Bevezetés

1.1. A hála konstruktuma és a Hála Kérdőív

A hála érzése – kulturális sajátosságokat is figyelembe véve – szerte az egész világon ismert (Naito, Wangwan, & Tani, 2005), tudományos vizsgálata és fogalmi meghatározása mégis csak az ezredforduló óta kap helyet a pszichológiai kutatások között. A pozitív pszichológia nézőpontváltásával egy időben McCullough, Emmons és Tsang (2002) tették az első komolyabb próbálkozást a hála mérésére és megismerésére, amit az utóbbi évtizedben ugrásszerűen megszorodó számú pszichológiai tanulmányok követtek a témában.

Összefoglalóan azt mondhatjuk, hogy a hála a megtapasztalt jóra adott pozitív érzelmi válasz, amely emellett magába foglalja egyrészt a megajándékozottság felismerését (kognitív rész), másrészt pedig a jótett visszonzásának vágyát is (motivációs rész). A hála két alapvető szintjét: a vonás (trait) és az állapot (state) szintet különíthetjük el egymástól (Rosenberg, 1998). Az állapot-szinten találjuk a rövid ideig tartó, konkrét események által kiváltott érzelmeket (emotion), valamint a már hosszabb ideig (akár napokon keresztül) tartó hangulatot (mood). A vonás szintjén pedig stabil diszpozícióról beszélhetünk, azaz a hálának mint emocionális válasznak a megélésére való hajlamról, amely kismértékben képes csak a változásra.

A hála vonás-szintjének mérésére három önjellemzésen alapuló kérdőív terjedt el szélesebb körben: a Hála, Neheztelés és Megbecsülés Kérdőív (Gratitude Resentment and Appreciation Test – GRAT; Watkins, Woodward, Stone, & Kolts, 2003), a Megbecsülés Kérdőív (Appreciation Scale – AS; Adler & Fagley, 2005), valamint a hattételes Hála Kérdőív (Gratitude Questionnaire-6 – GQ-6; McCullough és mtsai, 2002). Mindhárom kérdőív bizonyítottan egyetlen közös faktort mér (Wood, Maltby, Stewart, & Joseph, 2008), ezen belül a GQ-6 elsősorban a diszpozicionális hála emocionális aspektusát ragadja meg. Az egyes tételek a hála érzésének három fő összetevőjére: 1.) a hála gyakoriságára, 2.) a hála intenzitására, 3.) valamint a hálát kiváltó események és emberek számára, változatosságára kérdeznek rá. A kutatások szerint a skála magas belső konzisztenciával rendelkezik (Cronbach-alfa jellemzően 0,8 felett), valamint konvergens és divergens validitása is magas szintű (Wood és mtsai, 2008). A szerző honlapján (http://www.psy.miami.edu/faculty/mccullough/Gratitude_Page.htm) a GQ-6 nyolc különböző (többek között japán, kínai, német, lengyel, spanyol és magyar) fordítása érhető el, ami lehetőséget ad kultúrközi összehasonlításokra is.

1.2. A mérőszközzel kapott eredmények

A GQ-6 kialakításához vezető első vizsgálatok pozitív korrelációt mutatnak ki a hála és az étellel való elégedettség, a vitalitás, a boldogság, az optimizmus, a megbocsátás, a segítőkészség, az empatikus törődés, a remény és általánosságban a pozitív érzelmek között (McCullough és mtsai, 2002). Ugyanitt a szerzők beszámolnak arról is, hogy negatív korrelációt találtak a hála és a depresszió, a negatív érzések, az irigység, valamint az anyagiasság között. Sok hálával foglalkozó kutatás emellett arra az eredményre jutott, hogy a nők – a férfiakkal összehasonlítva – hajlamosabbak a hála megtapasztalására és kifejezésére, valamint több hasznuk is származik belőle (Kashdan, Mishra, Breen, & Froh, 2009; Wood, Joseph, & Linley, 2007).

A hála-kutatások egyik jellemző témaköre a hála és a vallásosság kapcsolata. Az erősebb diszpozicionális hálát mutató személyek mind a hagyományos vallásosság, mind a spirituális nyitottság tételei esetén magasabb pontszámokat értek el (McCullough és mtsai, 2002). Keresztény és zsidó vallási csoportok összehasonlítása alapján, vallási hovatartozástól függetlenül, a vallásosság globális foka és a vallásgyakorlás szintje is szoros pozitív kapcsolatban állt a hálával, a vallásosság és a hála pedig egyaránt negatívan korrelált a szorongás és a depresszivitás mértékével (Rosmarin, Krumrei, & Pargament, 2010).

Mivel a hálára való képességet a GQ-6 alapvetően személyiségvonásként tételezi (diszpozicionális hála), így számos kutatás foglalkozik azzal, hogy meghatározza a vonás-hála kapcsolatait a többi alapvető személyiségvonással. McCullough és munkatársai (2002) eredményei szerint egyértelmű pozitív irányú összefüggés áll fenn a vonás szintű hála és az extraverzió, a barátságosság/együttműködés, a nyitottság/intellektus és a lelkiismeretesség faktora között, és negatív együttjárást találtak az emocionalitás/neuroticitás faktoral. E kutatás azt is kimutatta, hogy a hála kapcsolata az étellel való elégedettséggel azután is fennáll, miután a Big Five faktorainak esetleges közvetítő hatásait kiparciálták.

A megküzdési stratégiák és a hála kapcsolatának vizsgálata során Wood és munkatársai (2007) arra jutottak, hogy a vonás-hála szignifikáns pozitív összefüggésben áll az instrumentális és emocionális támaszkeresés, a pozitív újraértelmezés és növekedés, az aktív megküzdés, és a tervezés adaptív megküzdési stratégiáival. Ugyanakkor erős negatív kapcsolatot találtak a hála és a szerhasználat, a helyzetfeladás (aktív kilépés a szituációból), a tagadás és az önvád maladaptív stratégiái között. A vonás-hála a koherencia-érzéssel is szoros pozitív korrelációban áll: Lambert és munkatársai eredményei alapján a hála hatását a koherenciaérzésre a pozitív újrakeretezés kognitív funkciója közvetíti (Lambert, Graham, Fincham, &

Stillman, 2009). A Hála Kérdőívvel végzett legújabb kutatások bizonyították továbbá a hála rezilienciával kapcsolatos fontosságát (Gomez, Vincent, & Toussaint, 2013), kimutatták a hála védő szerepét az öngyilkossági gondolatokkal szemben az élet értelmességének (meaning in life) megnövelésén keresztül (Kleiman, Adams, Kashdan, & Riskind, 2013), illetve bizonyították a hála és a bölcsesség összefüggését (König & Glück, 2013).

1.3. A jelen vizsgálat célja

Amint látjuk, a GQ-6 kérdőív a nemzetközi szakirodalomban gyakran használt és a gyakorlati tapasztalatok alapján a vonás-hála mérésére megfelelőnek bizonyuló mérőeszköz. A hála témaköre a pozitív pszichológia meghatározó elemeként folyamatosan újabb és újabb kutatásokat inspirál, melyek sorába illeszkednek hazai vizsgálataink is. Jelen cikk hiánypótló a tekintetben, hogy elsőként közli magyar nyelven a kérdőívet, valamint az azzal kapott eredményeket és az eszköz pszichometriai jellemzőit.

2. Módszer

2.1. Minta és eljárás

Az elemzéshez két adatfelvétel adatait használtuk fel. Az egyes adatfelvételek, illetve az általuk képviselt minták legfontosabb jellemzőit az *1. táblázatban* mutatjuk be. Az adatfelvétel egyetemi (többségében pszichológus) hallgatók közreműködésével különböző egyetemi kurzusok keretében kényelmi mintavételi eljárással történt: a hallgatók az órai munka részeként ismerőseikkel, családtagjaikkal töltötték ki a kérdőíveket. Az adatfelvétel részben papír-ceruza eljárással, részben az erre a célra létrehozott online felületen keresztül valósult meg, de az anonimitást minden esetben biztosítottuk. Emellett az időbeli stabilitás ellenőrzése céljából újra megkerestük a válaszadók egy kisebb csoportját (N = 55 fő, 12 férfi és 43 nő, átlagéletkoruk 40,67, illetve 41,26 év), akik így két hét eltéréssel két alkalommal is kitöltötték a Hála Kérdőívet.

1. táblázat. A vizsgálatban elemzett minták leíró statisztikája, valamint a Hála Kérdőív (GQ-6-H) alapvető pszichometriai jellemzői

Sor-szám	Felvétel éve és módja	Felvett kérdőívek	Elemszám	Iskolai végzettség	Életkori csoportok	GQ-6-H		
						teljes (férfi, % nő, %)	alapfokú / középfokú / felsőfokú	≤25 év / 26-45 év / ≥46
1.	2009, papír-ceruza	RSES-H MLQ-H SWLS-H GQ-6-H	339 (114, 33,6% / 225, 66,4%)	20 (5,9%) / 163 (48,1%) / 156 (46,0%)	141 (41,6%) / 121 (35,7%) / 75 (22,1%)	0,749	32,3	6,21
2.	2010–2012, papír-ceruza + online	SWLS-H GQ-6-H	238 (68, 28,6% / 169, 71,0%)	4 (1,7%) / 69 (29,0%) / 165 (69,3%)	76 (31,9%) / 140 (58,8%) / 22 (9,2%)	0,789	34,2	5,87
Teljes minta			577 (182, 31,5% / 393, 68,1%)	24 (4,2%) / 232 (40,2%) / 320 (55,5%)	217 (37,6%) / 261 (45,2%) / 96 (16,6%)	0,768	33,11	6,14

Megjegyzés: A nem 100%-ra összegződő adatok esetén az adott mintában hiányzó adatok vannak. RSES-H = Rosenberg Önértékelés Skála; MLQ-H = Élet Értelme Kérdőív; SWLS-H = Élettel való Elégedettség Skála; GQ-6-H = Gratitude Questionnaire-6

2.2. Eszközök

Hála Kérdőív (GQ-6-H): A Hála Kérdőív (GQ-6) magyar fordítását – az eredeti szerző hozzájárulásával – a PPKE BTK Pszichológia Intézetében készítettük 2009-ben. A három független fordító változatának összevetése után elkészült magyar verzió angolra való visszafordításával a szerző elégedett volt, és azt közzé is tette honlapján.

A GQ-6-H hattételes kérdőív, a válaszadók 7-fokú skálán adhatják meg az állításokkal való egyetértésük mértékét (1 = egyáltalán nem ért egyet, 7 = teljesen egyetért). A skála pontszámát a tételre adott válaszok összegzése adja. A megbízhatóság elemzését az eredmények között ismertetjük.

Élettel való Elégedettség Skála (SWLS-H, magyar változat: Martos, Sallay, Dészfalvi, Szabó, & Ittész, 2014). Az SWLS-H öttételes kérdőív, valamennyi tétel egyenesen mér, a válaszadók 7-fokú skálán adhatják meg az állítások-

kal való egyetértésük mértékét (1 = egyáltalán nem értek egyet, 7 = teljes mértékben egyetérték). A skála pontszámát a tétélekre adott válaszok összegzése adja, a magasabb érték magasabb étellel való elégedettséget jelez (Cronbach-alfa: 0,856).

Rosenberg Önértékelés Skála (RSES-H, magyar változat: Sallay, Martos, Földvári, Szabó, & Ittész, 2014). A tíztételes mérőeszköz az általános (globális) önértékelést méri négyfokú Likert-típusú skálán (1 = egyáltalán nem értek egyet, 4 = teljesen egyetérték). Az RSES-H belső konzisztenciája jelen vizsgálatban is megfelelően bizonyult (Cronbach-alfa: 0,886).

Élet Értelme Kérdőív (MLQ-H, magyar változat: Martos & Konkoly Thege, 2012). A tíztételes kérdőív öt tétele az értelmesség megélését (MLQ-P), míg öt az értelem keresését méri (MLQ-S). A válaszadás hétfokú, Likert-típusú skálán történik (1 = egyáltalán nem igaz, 7 = tökéletesen igaz, Cronbach-alfa = 0,895 és 0,835).

Szubjektív egészségi állapot. Egy kérdés mérte a válaszadó saját egészségi állapotára vonatkozó értékelését: „Összességében milyennek értékeli az egészségi állapotát?” Az öt válaszlehetőség a *nagyon rossztól* a *kiválóig* terjedt. *Szubjektív anyagi helyzet*. A válaszadó saját anyagi helyzetére vonatkozó értékelését egy tízfokú skálán mértük, melynek végpontjai: 1 = nagyon rossz, 10 = nagyon jó.

3. Eredmények

3.1. Strukturális elemzés

A skála tétélein konfirmatív faktorelemzést végeztünk annak ellenőrzésére, hogy a tétélek egyetlen konstruktumhoz tartoznak-e. Az elemzéseket maximum likelihood becsléssel végeztük, a modellek illeszkedését a Hu és Bentler (1999) által javasolt határértékekhez képest vizsgáltuk. Az egyfaktoros megoldás illeszkedése kiváló volt: khi-négyzet = 60,4; $df = 9$; $p < 0,001$; khi-négyzet/ $df = 6,71$; NFI = 0,953; TLI = 0,905; CFI = 0,959; RMSEA = 0,033. A pozitív szövegezésű tétélek faktorsúlyai 0,545 (5. tétel) és 0,925 (2. tétel) közé estek, míg a két fordított megfogalmazású tétel faktorsúlya abszolút értékben valamivel alacsonyabb, de szignifikáns volt: -0,373 (3. tétel) és -0,381 (6. tétel).

3.2. Megbízhatóság

A GQ-6-H Cronbach-alfa-értékeit az egyes almintákban külön, illetve a teljes mintára is kiszámítottuk. A skála belső konzisztenciája ennek alapján megfelelőnek bizonyult: 0,749 és 0,789 közötti értékeket kaptunk. Az időbeli stabilitást a két, időben közel megismételt adatfelvétel közötti korrelációs együtthatóval mértük (Cronbach-alfa a két adatfelvétel során 0,652 és 0,715), ennek mértéke $r = 0,677$ ($N = 55$; $p < 0,001$), ami arra utal, hogy a kérdőív időbeli stabilitása is elfogadható.

3.3. Összefüggés szociodemográfiai változókkal

Lineáris regressziós elemzéssel vizsgáltuk, hogy a hála megjelenése a személyeknél milyen módon függ össze alapvető szociodemográfiai jellemzőkkel. A nem és az iskolai végzettség bizonyult szignifikáns előrejelző változónak. A nők a férfiakhoz ($\beta = 0,201$; $p < 0,001$), a középfokú és felsőfokú végzettségűek pedig az alacsony végzettségűekhez képest számoltak be nagyobb hálaról ($\beta = 0,304$; $p = 0,005$, illetve $\beta = 0,415$; $p < 0,001$). Az életkori csoportokhoz való tartozás nem bizonyult szignifikáns előrejelző változónak.

3.4. Konvergens és divergens validitás

A konvergens és divergens validitás ellenőrzése céljából kiszámítottuk a GQ-6-H pontszámainak együttjárását néhány más pozitív tapasztalatot mérő kérdőív, illetve általános jellemző értékeivel. Az étellel való elégedettség, az élet értelmességének megtapasztalása és az önértékelés gyenge-közepes pozitív korrelációban áll a hála vonásával ($r = 0,234$; $N = 577$; $r = 0,339$; $N = 338$; illetve $r = 0,189$; $N = 339$, a fenti sorrendben, minden esetben $p < 0,01$), ami összességében arra utal, hogy a hála más konstruktumoktól jól elkülöníthető jellemző. A hála mértéke továbbá függetlennek bizonyult a szubjektív egészségi állapottól ($r = 0,102$; $N = 339$), és gyengén, pozitívan korrelált a szubjektív anyagi helyzettel ($r = 0,201$; $p < 0,05$; $N = 120$).

3.5. Inkrementális validitás

Annak ellenőrzésére, hogy a GQ-6-H más mérőeszközökhöz képest rendelkezik-e önálló előrejelző erővel, hierarchikus regresszióelemzést végeztünk, melynek függő változójává az étellel való elégedettséget választottuk. Az első blokkban a demográfiai adatokat (nem, életkor, iskolai végzettség), a második blokkban az önértékelést és az élet értelmességének jellemzőit, végül a harmadik lépésben az GQ-6-H-t bocsátottuk az egyenletbe (2. táblázat). Az eredmények azt mutatják, hogy az GQ-6-H-nak a többi jellemzőtől függetlenül is van saját magyarázó potenciálja, azaz a hála az étellel való elégedettség megélésének önálló prediktora.¹

2. táblázat. A hála szerepe az étellel való elégedettség előrejelzésében (hierarchikus lineáris regresszióelemzések)

	Béta	R ² változás	F változás
1. lépés		0,069	4,84***
Nem	-0,047		
Életkor 1. (25–45 vs. <25)	-0,143**		
Életkor 2. (>45 vs. <25)	-0,155**		
Iskolázottság 1. (közép vs. alap)	0,287**		
Iskolázottság 2. (felső vs. alap)	0,322**		
2. lépés		0,273	44,75***
Élet értelmességének megélése	0,146**		
Élet értelmességének keresése	-0,017		
Önértékelés	0,378***		
3. lépés		0,042	21,81***
Diszpozicionális hála	0,230***		
Teljes modell			
R ²	0,383		
F	22,30***		

Megjegyzés: A béta együtthatók a végleges modellből származnak. N = 333; **p < 0,01; ***p < 0,001

¹ Egy 120 fős almintán ugyanez az elemzés elvégezhető volt úgy is, hogy az étellel való elégedettség egyik önálló prediktorát, a szubjektív anyagi helyzetet is bevontuk az elemzésbe. Az eredmények mintázata ugyanez maradt, a hála vonása továbbra is szignifikáns többletvarianciát magyarázott. Kérésre ezeket az elemzéseket is rendelkezésre bocsátjuk.

4. Megbeszélés

Tanulmányunkban bemutattuk a hattételes Hála Kérdőív magyar fordítását és az azzal kapott első eredményeket. A mérőeszköz pszichometriai vizsgálatából kiderül, hogy a skála belső konzisztenciája és strukturális validitása megfelelőnek mondható, s egy kisebb mintán vizsgálva közepes mértékű idői stabilitást mutatott. Szintén igazolni tudtuk a Hála Kérdőív magyar fordításának konvergens és divergens validitását: a GQ-6-H által mért vonás-hála a pozitív pszichológiai mérőeszközök által mért jellemzőkkel, például az étellel való elégedettséggel és az élet értelmességének megélésével a szakirodalomban leírt (vö. McCullough és mtai, 2002) pozitív korrelációt mutatta. Eredményeink továbbá azt is igazolják, hogy a hála mint egyéni jellemző az étellel való elégedettség független – a szocio-demográfiai változókra, értelmesség megélésére vagy az önértékelésre nem visszavezethető – prediktora. Ez egyúttal összecseng azon eredményekkel is, melyek szerint a hála gyakorlása – például személyiségfejlesztő tréning-módszerként vagy terápiás intervencióként – növelheti az egyéni jóllétet is (vö. Emmons & McCullough, 2003).

Vizsgálatunk korlátai között meg kell említeni, hogy a tanulmány alapvetően kényelmi mintavételezésen alapul, ezért a kitöltők között a teljes populációhoz képest nagyobb volt a nők és jóval alacsonyabb az alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Ezért további vizsgálatok lesznek szükségesek a teljes felnőtt magyar lakosságot reprezentáló adatok felmérése érdekében. A bemutatott eredmények alapján összességében mégis úgy véljük, hogy a kérdőív megfelelő eszköznek tekinthető a hálára való képesség diszpozíciójának mérésére, és a későbbi pozitív pszichológiai tárgyú kutatások során érdemes megfontolni a szerepeltetését a kutatott jellemzők között.

Függelék

A Hála Kérdőív (GQ-6-H)

Az alábbi skálát használva, karikázzon be minden állítás mellett egy számot, ezzel jelezve, hogy mennyire ért egyet az adott állítással:

1	2	3	4	5	6	7
Nagyon nem értek egyet	Nem ér- tek egyet	Részben nem értek egyet	Semleges vélemé- nyem van	Részben egyetér- tek	Egyet- értek	Nagyon egyet- értek

1. Olyan sok minden van az életben, amiért hálás vagyok.	1 2 3 4 5 6 7
2. Nagyon hosszú lista lenne, ha össze kellene írnom mindazt, amiért hálát éreztem.	1 2 3 4 5 6 7
3. Ha a világra tekintek, nem sok mindent látok, amiért hálás lehet az ember.*	1 2 3 4 5 6 7
4. Sokféle embernek vagyok hálás.	1 2 3 4 5 6 7
5. Ahogy egyre idősebb leszek, egyre inkább képesnek érzem magam arra, hogy értékeljem azokat az embereket, eseményeket és helyzeteket, amelyek életem történetének részei voltak.	1 2 3 4 5 6 7
6. Hosszú idő tud eltelni, mielőtt hálát érzek valami vagy valaki iránt.*	1 2 3 4 5 6 7

*A 3. és a 6. tételek fordított értékelésűek.

Irodalom

- Adler, M.G., & Fagley, N.S. (2005). Appreciation: Individual differences in finding value and meaning as a unique predictor of subjective well-being. *Journal of Personality, 73*(1), 79–114.
- Emmons, R.A., & McCullough, M.E. (2003). Counting blessing versus burdens: An experimental investigation of gratitude and subjective well-being in daily life. *Journal of Personality and Social Psychology, 84*, 377–389.
- Gomez, M., Vincent, A., & Toussaint, L.L. (2013). Correlates of resilience in adolescents and adults. *International Journal of Clinical Psychiatry and Mental Health, 1*(1), 18–24.
- Hu, L., & Bentler, P.M. (1999) Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling, 6*, 1–55.
- Kashdan, T.B., Mishra, A., Breen, W.E., & Froh, J.J. (2009). Gender differences in gratitude: Examining appraisals, narratives, the willingness to express emotions, and changes in psychological needs. *Journal of Personality, 77*, 691–730.
- Kleiman, E.M., Adams, L.M., Kashdan, T.B., & Riskind, J.H. (2013). Gratitude and grit indirectly reduce risk of suicidal ideations by enhancing meaning in life: Evidence for a mediated moderation model. *Journal of Research in Personality, 47*(5), 539–546.
- König, S., & Glück, J. (2013). "Gratitude is with me all the time": How gratitude relates to

- wisdom. *Journals of Gerontology, Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, doi: 10.1093/geronb/gbt123
- Lambert, N.M., Graham, S.M., Fincham, F.D., & Stillman, T.F. (2009). A changed perspective: How gratitude can affect sense of coherence through positive reframing. *The Journal of Positive Psychology, 4*(6), 461–470.
- Martos, T., & Konkoly Thege, B. (2012). Aki keres, és aki talál – az élet értelmessége keresésének és megélésének mérése az Élet Értelme Kérdőív magyar változatával. *Magyar Pszichológiai Szemle, 67*, 125–149.
- Martos, T., Sallay, V., Dészalvi, J., Szabó, T., & Ittész, A. (2014). Az Élettel való Elégedettség Skála magyar változatának (SWLS-H) pszichometriai jellemzői. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, 15*, 289–303.
- McCullough, M.E., Emmons, R.A., & Tsang, J.A. (2002). The grateful disposition: A conceptual and empirical topography. *Journal of Personality and Social Psychology, 82*(1), 112–127.
- Naito, T., Wangwan, J., & Tani, M. (2005). Gratitude in university students in Japan and Thailand. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 36*(2), 247–263.
- Rosenberg, E.L. (1998). Levels of analysis and the organization of affect. *Review of General Psychology, 2*(3), 247–270.
- Rosmarin, D.H., Krumrei, E.J., & Pargament, K.I. (2010). Are gratitude and spirituality protective factors against psychopathology? *International Journal of Existential Psychology and Psychotherapy, 3*(1), 1–5.
- Sallay, V., Martos, T., Földvári, M., Szabó, T., & Ittész, A. (2014). A Rosenberg Önértékelés Skála (RSES-H): alternatív fordítás, strukturális invariancia és validitás. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, 15*, 259–275.
- Watkins, P.C., Woodward, K., Stone, T., & Kolts, R.L. (2003). Gratitude and happiness: Development of a measure of gratitude, and relationships with subjective well-being. *Social Behavior and Personality, 31*(5), 431–451.
- Wood, A.M., Joseph, S., & Linley, P.A. (2007). Coping style as a psychological resource of grateful people. *Journal of Social and Clinical Psychology, 26*(9), 1108–1125.
- Wood, A.M., Maltby, J., Stewart, N., & Joseph, S. (2008). Conceptualizing gratitude and appreciation as a unitary personality trait. *Personality and Individual Differences, 44*(3), 621–632.

Köszönetnyilvánítás

A kézirat elkészítését az OTKA PD 105685 számú kutatási pályázat támogatta. Köszönettel tartozunk továbbá Ittész Andrásnak (Semmelweis Egyetem, Mentálhigiéné Intézet, Budapesti Corvinus Egyetem KeTK, Biometria és Agrárinformatika Tanszék) a konfirmatív faktorelemzés elkészítéséhez nyújtott támogatásáért.

Szerzői munkamegosztás

Martos Tamás: adatgyűjtés megtervezése és lebonyolítása, elméleti áttekintés, statisztikai számítások. Garay Magdolna: kérdőív fordítása, elméleti áttekintés, adatgyűjtés megtervezése és lebonyolítása. Dészalvi Judit: adatgyűjtés megtervezése és lebonyolítása, eredmények bemutatása.

Introduction and psychometric properties of the Hungarian version of the Gratitude Questionnaire (GQ-6-H)

MARTOS, TAMÁS – GARAY, MAGDOLNA – DÉSFALVI, JUDIT

Background: The Gratitude Questionnaire (McCullough, Emmon, & Tsang, 2002) is a frequently applied measure for assessing dispositional gratitude in positive psychological research. *Aim:* In the present study, we present the Hungarian adaptation of the Gratitude Questionnaire (GQ-6-H) and its psychometric properties. *Method:* Data from two cross-sectional questionnaire studies (N = 577, 182 male, 393 female) are analyzed. Along with GQ-6-H, we administered the Satisfaction with Life Scale, Rosenberg Self-esteem Scale and Meaning in Life Questionnaire, and in a subsample self-rated health and subjective financial status were assessed as well. *Results:* Confirmatory factor analysis provided evidence for a unidimensional structure for the GQ-6-H that also has good reliability (Cronbach's alphas between 0.75 and 0.79) and an acceptable test–retest stability. Level of gratitude was predicted by sociodemographic characteristics, that is, sex and education: females (beta = 0.201, $p < 0.001$) and respondents with middle and higher educational level (betas = 0.304 and 0.415, $p < 0.01$) reported higher gratitude. Moreover, gratitude predicted life satisfaction positively (beta = 0.230, $p < 0.001$) and independently from presence of meaning in life and self-esteem. *Conclusions:* The results indicate that the Hungarian version of the Gratitude Questionnaire is a reliable and valid measure for assessing the personal capacity for a grateful disposition.

Keywords: dispositional gratitude, Gratitude Questionnaire, confirmative factor analysis, reliability, validity